

rišica Maričeva s praktične strani. Najbolj nas je pa zanimalo predavanje tovariša Čebularja: »Rokotvorni pouk v službi drugih osnovnošolskih predmetov«, ki je svoje izvajanje ponazoroval na raznih predmetih, ki so jih učenci sami izdelali. Slednič je predaval tovariš Tončič: »Pouk srbohrvaščine na podeželskih šolah«. Po vsakem predavanju se je razvila živahna debata. Oficialni del skupščine smo zaključili s skupnim obedom v hotelu Lackner. Povabljen je bil k obedu tudi g. sreski poglavar. Razvilo se je živahno razpoloženje, katerega smo dali izraza z veseljem popevanjem narodnih pesmi. S tem je bil oficialni in zabavni del dnevnega reda srečno izčrpan.

— »Ljubljanskega Zvona« je več letnikov, tudi posameznih zvezkov, na prodaj. Natančneje pri upravi lista.

— **Ptujska gora.** Dne 2. avgusta t. l. prirede hvaležni učenci svojemu bivšemu učitelju Domicijanu Serajniku, sedaj upokojenemu nadučitelju v Konjicah, skromno Serajnikovo slavje na Ptujski gori. — Mož, narodnjak, poštenjak, kremenit značaj, rodom Korošec iz Ziljske doline, 78-letnik, je deloval na Ptujski gori 25 let, vzgojil dva roda, si je posebno na kmetijskem polju v Gornjih Halozah stekel neveljivih zaslug — Dva sinova, Domicijan v Ormožu, Franček v Mariboru in dve hčerki, Olga poročena Kocmutova v Mariboru, Lizika v Konjicah, so se posvetile učiteljskemu stanu, Srečko je kot carinik umrl. Med bivšimi slavjenčevimi učenci je lepo število inteligence, dobro situiranih trgovcev, obrtnikov in uglednih kmetov. — Vzpored slavnosti se pravočasno objavi. — I. K.

— **Šolska mladina v Št. Rupertu na Dolenjskem** je v pretečenem šolskem letu nabrala in oddala sledeče zneske: O priliki dinarskega dne za »Jugoslovensko Matico« 321 Din; za razpečane tombolske karte »Jugoslov. Matic« 336 Din; za »Pirhe« »Jugoslov. Matic« 432 Din; za Francoski dan 83.50 Din; za »čuvanje narodnog zdravlja« 30 Din in za »Rdeči križ« 175 Din; skupaj tedaj znesek 1387.50 Din. Toda zanaprej se bo le enkrat vsako leto nabiralo, in sicer za »Pirhe Jugoslov. Matic«, vsako drugo nabiranje po šolski mladini mora zanaprej odpaсти in naj šolska oblastva kar nič več ne pritiskajo na šolska upraviteljstva in razna društva jih naj puste tozadevno v miru, kajti to večno nabiranje vzbuja čim dalje tem večjo nevoljo in odpor staršev in je kvarno za napredek šolstva.

— **40-letnico mature** praznujemo dne 14. julija t. l. Sestanek dopolne ob 11. uri na vrtu hotela Štrukelj. Tovarišice in tovariši, pridite vsi! — Kolnik.

— **40-letnica šolskega upravitelja in mladinskega pisatelja Ivo Trošta.** 28. junija na Vidov dan je učiteljstvo osnovne šole v Tomišlju proslavilo 40-letnico svojega upravitelja Ivo Trošta. Že na predvečer mu je kvartet pevskega zbora »Krim« zapel podoknico ob mnogobrojni udeležbi domačinov. Drugi dan ob 10. uri se je zbralo mnogoštevilno občinstvo pred šolo, ki je bila okrašena z mlaji, venci, cvetkami in zastavami. Hitro se je napolnila učna soba 4. razreda z domačini in gosti ter slavjenčevimi prijatelji. Prvi del slovesnosti je bila proslava Vidovega dne, ki je bila namenjena predvsem okrepitvi nacionalne ideje odrasčenih domačinov. Na sporedu je bil poleg raznih deklamacij nalašč za to priliko prirokroj grokaz »Testament majke Jugovićev«, ki ga je spisal slavjenec Ivo Trošt. Prepričevalne besede mladine in njih jugoslovenska zavest, so ganile marsikatero srce, ki je morda trepetalo v hlapčevski nasladi podedovanega robstva. Sledila je proslava slavjenca. Najprej ga je pozdravila mladina, ki je bila slavljencu vedno mila. Tov. Ločniškar je za to priliko spešnil simboličen četvergovor, v katerem pozdravlja jubilanta tudi mladina zasedenega ozemlja. Izročila mu je v spomin pisalo mapo, lično delo šolske mladine. — Odposlanci pevskega zbora »Krim« so mu prinesli zahvalo in pozdrav odrasčene mladine, v dar srebrno tobačnico, šopek rdečih in belih nageljev. V imenu domačega učiteljstva mu je izročil tov. Adamič pisalo orodje z željo, da bi se svobodni domovini rodilo še mnogo sinov, ki bi s toliko ljubeznijo vzgajali v mladini značajne ljudi. Za njim je povzel besedo srezki šolski referent A. Skuli. Z iskrenimi besedami je orisal življenje in delovanje slavjenca na polju mladinske književnosti, v občini, v šoli in drugod. Podal nam je človeka, ki stori več, kot veleva mu stan. Za vse delo je bil jubilent

že pred dvema leti deležen najvišjega odlikovanja z redom sv. Save. H koncu mu je častital in prinesel pozdrave v imenu šolske oblasti in pozval občinstvo naj zakliče »Slava«. Udeleženci so ves čas ginjeni sledili posameznim govorom in dali so si duška v gromovitem »Slava mu!« Za tem je govoril slavjenec sam. Zahvalil se je s toplimi besedami vsem, a odklonil hvalo, ki bi veljala njemu. Ta naj velja delu in v delu je boljša bodočnost domovine. Ljudstvo ga je burno pozdravljalo in mu stiskalo roke. Ko se je navdušenje poleglo je jubilent otvoril razstavo ročnih del, pisemenih in risarskih izdelkov. Tu je videlo ljudstvo ono tiho, a vztrajno voljo, ki je v svojem uspehu našla najboljšo priznanje in plačilo. Razstavo je oba dni posetilo izredno mnogo domačinov in tujecev. Popoldne se je vršila veselica gasilnega društva Tomišelj-Brest, čegar ustanovitelj je jubilent. Po župni vaji se je razvila animirana zabava, Dramatični odsek pevskega zbora »Krim« je na prostem priredil burko »Zdravnikov strežnik«. Vmes se je prepevalo. Vse to je veljalo priljubljenemu slavljencu. Tu je imel priliko spoznati, da ga je tudi domače ljudstvo vzljubilo in ga smatra kot svojega. Vrstile so se napitnice in šele pozna noč je uveljavila svojo moč. V najboljšem razpoloženju in s svetlim spominom se je razhajalo ljudstvo. Vsi pa kličemo slavljencu: »Živel še mnoga leta, zdrav, krepak in naš!«

— **Preložitev žrebanja efektne loterije v korist dr. Razlagovega spomenika.** Vsled premajhnega gmotnega uspeha dosedanje razprodaje srečk je bil podpisani odbor primoran preložiti žrebanje, ki je bilo določeno na 5. julija 1925, na dan 15. novembra 1925, o čemur se obvešča cenj. občinstvo kakor tudi razprodajalci srečk. Razprodaja se nadaljuje torej do 15. novembra 1925. — Odbor za postavitev dr. Razlagovega spomenika.

Ferijalni Savez učiteljstva.

— **Vsem učiteljem ferijalcem!** Kongres F. S. se vrši šele sredi avgusta, torej koncem naših počitnic. Naša zadeva radi četrtinske vožnje še ni rešena in je malo upanja, da bo pozitivno rešena. Tudi tovariši v Bački so na istem kakor mi. Če nam v teh počitnicah »Ministrstvo saobračaja« ne bo kot članom F. S. dovolilo četrtinske vožnje, potem v jeseni učiteljstvo ne bo pristopilo k F. S. Krivde ni pri nas, ne pri centrali F. S., ampak »Ministrstvo saobračaja« nam ne pripozna voznih olajšav, katere po njegovem mnenju že imamo kot državni uradniki. Kot člani F. S. smo v dveh počitnicah v »Poč. izletu« potovali po naši državi in ako nam država ob priliki naših poučnih ekskurzij ne nudi izjemnih ugodnosti, ne bomo mogli brez lastne krivde potovati v prvi vrsti radi finančnih neprilik. Vseeno pa upam, da bo država uvidevala veliko važnost poučnih ekskurzij za nas učitelje in bo tudi nas podpirala. Naš program za prihodnje počitnice je bila Češkoslovaška in naš tovariš František Knourek je obljubil, da bo pri češkoslovaškem ministru izposloval vse mogoče ugodnosti, ko pride-mo k njemu. Naša iskrena želja je, da spoznamo vsaj našo domovino in narod in isto tudi našo bratsko Čehoslovaško. Zato tovariši, ki ste mojih misli, čakajmo in upajmo. Ako se naše želje po poučnih ekskurzijah ne uresničujejo, ne bo naša krivda. Članske legitimacije lahko potrjene pošljem, a so brez pomena, ker nam centrala ne more izstaviti »Fer. legitimacij«. Oni, ki so poslali znesek 5 Din in fotografijo, jim pošljem na priloženi naslov. — Za učit. F. S.: Mrovlje.

— **Poč. Kosovski izlet.** Potovali bomo najbrže na uradniško legitimacijo. Stroški in program v zadnjem »Učit. Tov.«! — Vse tovariše(ice), ki so se že priglasili ali pa sploh še ne, prosim, da se ponovno javijo do 18. julija. drugače se izlet ne bo vršil te počitnice in bomo šli vsak po svojem programu. — Sl. Mrovlje, učitelj, Ljubljana, Resljeva cesta 25. I. nadstr.

Učiteljski pravnik.

— **§ Stalnost.** Prošnji za priznanje stalnosti je priložiti 2 izvoda uverenja o službeni dobi in službovanju, 1 prepis rešenja o razvrstitvi po novem zakonu ali sprejemni dekret (to velja za one, ki niso bili razvrščeni — vojaki, novinci) in 1 prepis usposobljenostnega izpričevala. Za priznanje stalnosti uporabljajte le za to primeren obrazec in ne onega za po-višice. Uverenje o službeni dobi je skleniti točno z dnevom dovršenih 3 let, od-

nosno z dnevom, ko je prošelec napravil usposobljenostni izpit, v vsakem slučaju torej z dnevom dospelosti po viška.

— **§ Prošnje za povišice in stalnost** so tiskane na celj poli, da se lahko uporabljajo obenem kot ovojne pole za poročila, in sicer od 2. strani dalje.

— **§ Upokožitev in odmera pokojnine.** Člen 152. urad. zakona določa, da se odredi količina pokojnine z istim odlokom, s katerim se uslužbenec upokoja. Z ozirom na to naj prošilci navedejo v prošnji, da prosijo glasom čl. 141., 239. in 152. urad. zakona za upokožitev in odmero pokojnine, ki naj se jim izplačuje pri delegaciji ministrstva financ v Ljubljani. Prošnje v dveh enako se glasečih izvodih naj se opremijo z 2 rešenji o razvrstitvi (over. prevodi) in z 2 uverenji o službovanju in prejemkih. Uverenja založi v par dneh Učit. tiskarna. V prihodnji številki našega lista pojasnimo, kako se uverenje izpolni. Prošnji je končno priklopiti vse orig. dokumente (dekrete, izpričevala in rešenje o razvrstitvi), na podstavi katerih se je izpolnilo uverenje. Po ugotovitvi pravilnosti izstavitve uverenja se vrnejo orig. dokumenti prošilcu. Opozorjamo prizadete naj se strogo ravnajo po tem navodilu, da jim ne bo treba čakati na akontacijo in pok. prejemke.

— **§ Povišice.** Z ozirom na čl. 262. finančnega zakona naj se prošji za povišice šele po dospelosti teh, ali kvečjemu ½—1 mesec pred dospelostjo.

— **§ Draginske doklade umirovljencem.** Generalna direkcija državnega računovodstva je odredila, da se imajo draginske doklade umirovljencem odmerjati ne po draginskem razredu kraja, kjer je bil umirovljenec upokojen, kakor se je to dosedaj prakticiralo v nekaterih krajih, temveč po draginskem razredu umirovljenčevega stalnega bivališča.

Književnost in umetnost. Ocene.

— **k Perutinarstvo.** Sestavil A. Slivnik. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. »Kmetovalce« piše sledeče: To je naslov novi knjigi, ki obsega 174 strani in stane Din 44 in v platno vezana po Din 56.

Knjigo je napisala Tiskarna J. Krajec nast. Novo mesto in jo lepo opremila s številnimi podobami, ki jih je priznalo dobro in skrbno narisan ravnatelj Dragotin Humek. Perutinarstvo je pri nas še vedno zelo zanemarjena panoga gospodarstva. Ob malem trudu bi lahko donosalo več dobička. Toda nevednost in malobrižnost vladav v tej stroki, ki so krivi da je naše perutinarstvo takorekoč še v povojih. Ne zanimamo se za perutnino toliko, kakor bi zaslužila. In vendar prinašajo kure, gojene v malem in velikem obsegu, razumnemu perutinarju primerno plačilo. Pisatelj se sam bavil z perutinarstvom in nam v lahko umiljivi besedi opisuje, na kaj je vse gledati, da se ta važna gospodarska stroka povzpne do večje rentabilnosti tudi po naših krajih. Obširneje so obdelane različne kurje pasme. Knjiga bo služila potrebam raznih rejcev perutnine, meščanu kakor tudi kmetovalcu. Važno pa je poglavje o kurjih boleznih, ki obsega vnanje bolezni, notranje bolezni, nezgode, nesenja in razvade. Knjiga je sestavljena po raznih virih in z veliko marljivostjo. Priporočamo jo vsem ljubiteljem in rejcem naše perutnine, da si jo nabavijo.

— **k Nova učna knjiga.** Te dni je izšla nova učna knjiga prof. F. Siča pod naslovom Princip in teorija bančnega knjigovodstva, katero je založila knjigarna Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg, družba z o. z.

Knjiga je namenjena v prvi vrsti slušateljem trg. akademije in dijakom trg. šole; po svoji vsebini pa je zelo prikladna za bančne uradnike, zlasti mlajše; t. j., one, ki se pripravljajo za bančni izpit, a jim specialno delo ne mudi splošnega pregleda. Knjiga obravnava metodično vse bančne posle v njihovih principih s posebnim povdorkom na organizacijo modernih bank. Bilanci, fuziji in fuzijam akcijskih družb so posvečena posebna poglavja. Dobro bo služila tudi trgovcem in tvrdkam, ki imajo posla z bančnimi zavodi in samoukom. Knjiga je po svojih razlagah sicer kratka, a vendar jedrnata.

Založba Ig. Kleinmayr & Fed. Bamberg si je prizadejala da nastavi zmerno ceno. Din 34 je z ozirom na kompliciran stavek in vrednost knjige jako nizka cena.

— **k Dr. Janko Bezjak, Nemška vadnica za slovenske srednje, meščanske in osnovne šole II. del (druga stopnja).** Založila zaloga šolskih knjig in učil v Ljubljani, 1925. 335 strani. Cena Din 44.—

Nameste dosedanje obsežne Končnik-Fonove nemške čitanke za nižje razrede naših srednjih šol je sestavil dr. Bezjak nemško vadnico, ki ustreza vsebinsko našim sedanjim državnim razmeram, metodično pa vsem zdravim modernim zahtevam za uspešen pouk tujega jezika. Lani smo dobili prvi del, drugi je izšel ravnokar. Učno snov je avtor razdelil na dva dela: v prvem se nemška berila z vprašanji in odgovori obnavljajo ter obdelajo oblikoslovno in pravpisno, drugi del pa tolmači nemški besedni zaklad in podaja slovnika

pravila; glavna skrb mu je trdna slovnika podlaga. Abecedni seznam krepkih glagolov in njihov oblik zaključuje drugi del, kateremu je dodal kratko nemško čitanko, zajeto iz praktičnega življenja in jugoslovenske zgodovine, da razširi in poglobi besedni zaklad. Prijetno nas iznenadi, ko srečavamo namesto Hansov, Fricev, Viljemov domače Janke, Vladke, Zorane, Ivane, Dragice, Vere itd.; enako rabi tudi vsa lastna imena: Ljubljani, Stari trg, Drava, Sava, Kranj in dr. v pravilni narodni obliki. Med berili čitamo domače pripovedke, tako o povodnem možu, kačji kraljici na Felberjem otoku, opise naših pokrajin, življenjepise Prešerna, sv. Save in kralja Aleksandra, kako je častil kralj Peter kmetiški stan, o smrti kraljeviča Marka, o boju na Kosovem. Tako je delo priznanega strokovnjaka v vsakem oziru uspešno in želimo, da se enako posrečijo nemške čitanke za višje razrede srednjih šol. Lepa zunanja oprema knjige, pregleden tisk na finem papirju in zmerna cena nam pričajo, da so povojne neprilike saj v tem oziru že srečno za nami.

— **k Kazan, volčji pes.** Spisal James Oliver Curwood, Poslovenil P. V. B. Ljudska knjiznica, 19. zvezek. Založila Jugoslovenska knjigarna v Ljubljani. Cena broš. izv. Din 18.—, trdo vezanemu v platno Din 30.—

Ta kanadski roman je eno največjih del ameriškega slovstva in je vzbudil velikansko senzacijo. Preveden je bil takoj skoro v vse civilizirane jezike in je povsod imel nenavaden uspeh. To je živalski roman, a pusti daleč za seboj živalske pripovedke angleža Setona Thompsona ali pa Ruyard Kiplingove povesti iz indijske džungle. Kazan ni samo povest iz življenja volkov in lovcev v severnih kanadskih pustinjah, temveč je obenem tako napet roman, da ga oni, ki ga je začel čitati, ne more odložiti, predno ga ni prečital do konca. Kar se tiče napetosti, se more kosati z vsakim modernim detektivskim romanom. Opozorjamo bralce na izredni užitek, ki jim ga bo nudil ta roman.

— **k Našim malim.** Spisal Fr. Ks. Meško. Izdala in založila Učiteljska tiskarna v Ljubljani. Cena trdo vezani knjigi 15 Din.

V elegantno vezani obliki je izšla priročna knjizica, ki jo bo mladina z veseljem sprejela in posebno rada čitala, ker obsega 25 kratkih a mičnih delc. Meško je znan našemu mlademu svetu, zato je že pisatelj priporočilo za delce samo. Zbirka obsega sledeča dela: Domovini — mladost — pomlad — otrok pod cvetočo jablano — sreča — palček in Mirko — ne bom ga pil — otrok in metalček — luna in žabice — otroci in ulici čmrlj itd. še vse polno tem enakih. Ki jih otroci kar radi slišijo in čitajo. Priporočamo knjigo posebno mladinskim knjižnicam in tudi posameznikom, ker je zelo prikladna za darilce mladini.

— **Caranthiacus: Položaj Slovenaca pod Avstrijo in položaj Nemaca u kraljevini SHS.** Ljubljana 1925. Izdal Manjšinski institut v Ljubljani, Selenburgova 7, II. Cena 5 Din.

Knjiga je pisana v srbohrvaščini in cirilici, ker je v prvi vrsti namenjena srbski in hrvatski javnosti, da se seznanj z zgornjim problemom. Poleg primerne uvoda opisuje položaj naših manjšin v Koroški, glede slovenskih in utrakvističnih šol, glede našega življa. Nad vse zanimiva je primerjava nemških manjšin v naši kraljevini glede šol, glede položaja v družbi in državi, glede tiska. Ob sklepu je zanimiva tudi primerjalna statistika. Priporočamo posebno našim obmejnim učiteljem, da se poslužijo teh podatkov.

— **k Narodna Enciklopedija Srpsko-Hrvatsko-Slovenačka.** 3. zvezek, izdan 10. jun. 1925. Urejuje prof. St. Stanoević. Cena 45 Din. Izdaje: Bibliografski zavod v Zagrebu, Gunduličeva 29.

Nainovejši zvezek dela velikega dela obsega črko B od Bjelice do Bunjevci. Že kazalo 135 so-delavcev, ki so objavljani na platnicah nam jamči za popolnost tega prvega skupnega jugoslovenskega dela. Narodno Enciklopedijo mora imeti vsaka učiteljska knjižnica, ker brez nje ne bo mogoče izhajati. Kar so za Nemce leksikon, to je za nas »Narodna Enciklopedija«, ki nam jasno in konkretno kaže vse, kar ima naša država. Delo prav toplo priporočamo v naročitev.

LISTNICA UREDNIŠTVA.

— **Iu »Krti odlok velikega župana v Mariboru«.** — Vašega dopisa ne moremo prinesiti, ker je v nasprotju s § 104. srbskega kazenskega zakona.

NAŠEMU ČLANSTVU!

Opozorjamo vse tovarišice in tovariše, da ne bomo nikomur preminjali naslova za dobo počitnic. Poskrbite, da pošta liste za Vami pošlje.

Toliko v vednost, da ne bo nepotrebnih reklamacij.

Upravnik.

Odgovorni urednik: Franc Štrukelj. Last in zal. UJU — poverjen. Ljubljana. Tiska »Učiteljska tiskarna« v Ljubljani.

Zelikan

ZALOGA BARV, TUŠEV IN RADIRK.
POVSOD NA ZALOGI — TISKOVINE NA ZAHTEVO.
GÜNTHER WAGNER, WIEN X./1.